



پیش بینی همتی از تورم سال ۹۹: ۲۰ درصد

رئیس کل بانک مرکزی گفت: رشد اقتصادی کشور بدون احتساب نفت مثبت ۱/۳ درصد محاسبه شده است. عبدالناصر همتی همچنین اظهار داشت: هنوز آثار کرونا بر رشد اقتصادی ۹۸ مشخص نیست اما با توجه به اینکه تأثیر آن بیشتر در اسفندماه بوده است فکر می‌کنم رشد اقتصادی فصل زمستان هم مثبت خواهد بود و خوشبختانه رشد اقتصادی سال ۹۸ با همت دولت و مردم افزایش یافت. وی افزود: پیش‌بینی ما این است که نرخ تورم سال آینده حدود ۲۰ درصد باشد.



«وطن امروز» گزارش می‌دهد
حال اقتصاد در سال ۹۸ چگونه بود؟

تب تورم؛ انجماد رشد



محمد نجار صادقی
روزنامه‌نگار اقتصادی

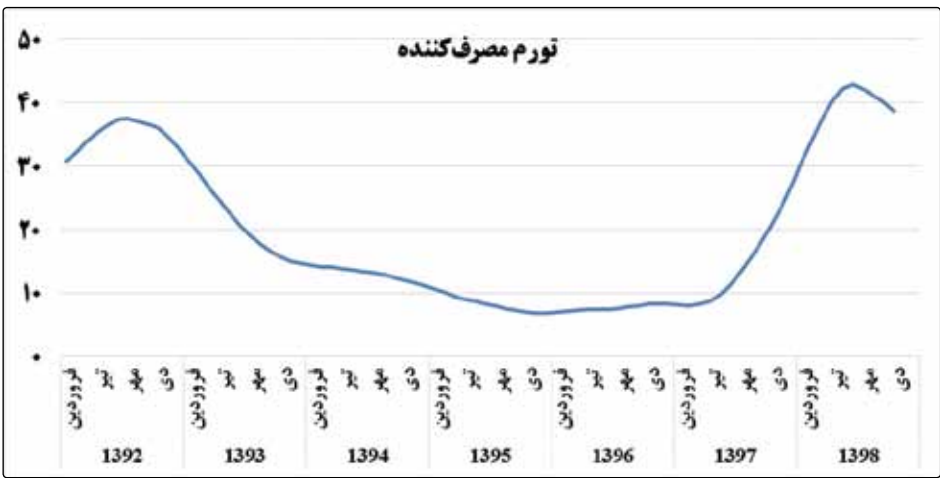
گرانی بنزین شاهبیت تمام رخدادهای اقتصادی سال ۹۸ بود، اتفاقی که چند ساعت پس از رخ دادن مرزهای اقتصادی را درنوردید و تبعات عجیبی در حوزه‌های اجتماعی و سیاسی به جای گذاشت. گرانی بنزین عصاره اقدامات اقتصادی دولت تدبیر و امید بود، یک مدل کوچک شده از تفکر نابدیسم در اقتصاد. دولت روحانی در زمینه‌های

جست‌وجو کرد، ویروسی بزرگ‌تر از کرونا که با شستن دست و زدن ماسک هم قابل پیشگیری نیست؛ ویروسی که در نهایت منجر به کوچک شدن سفره مردم، افزایش فاصله درآمد بین فقیر و غنی، کاهش سطح رفاه، افزایش تورم، تقویت سوداگران و سرکوب بخش مفید اقتصاد، از بین رفتن سرمایه‌های اجتماعی و کاهش سرمایه‌گذاری شده است. در

بسه گزارش «وطن امروز»، میزان مشارکت مردمی در یازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی ۴۲/۵۷ درصد اعلام شد، کاهش نزدیک به ۲۰ درصدی مشارکت نسبیست به ۴ سال پیش، که کمترین میزان مشارکت در انتخابات مجلس شورای اسلامی بود. مهم‌ترین دلیل آن را می‌توان در اصلی‌ترین مشکل مردم در سال‌های اخیر

سقوط ایده «توافق با غرب کارگشای تمام مشکلات اقتصادی است»

فلسفه شکل‌گیری دولت تدبیر و امید و رای آوردن حسن روحانی چرخ زندگی مردم به جای سانترفیوژها یا با تعارف، همراه با سانترفیوژها بود. با همین نگاه اعتدالی‌ها در سال ۹۲ از مردم رای گرفتند، درست زمانی که مردم بی‌سابقه‌ترین تحریم‌های اقتصادی را یک سالی بود تجربه کرده بودند. تورم ۲۴ درصدی و افزایش قیمت سکه و ارز بخشی از تبعات این اتفاق بود. روحانی در این شرایط به مردم قول داد می‌خواهد تحریم‌ها را برچیند و تمام مشکلات را به همین موضوع (برجام) مرتبط دانست. با توجه به رشدهای اقتصادی ناشی از فروش نفت پس از برجام، این ادبیات در انتخابات سال ۹۶ هم تکرار شد و بار دیگر تدبیری‌ها هدایت دولت را به دست گرفتند. فتره‌رفته اما چرخ روزگار برای دولتی‌ها مانند قیل نچرخید. آمریکا از برجام خارج شد و درآمدهای نفتی روز به روز آب رفت. فرصت اقتصادی مناسبی که پس از برجام ایجاد شده بود با انفعال و بی‌برنامگی از بین رفت. آنچه هویدا شد این بود که اساساً دولت هیچ برنامه‌ای در اقتصاد نداشت و صرفاً در تکاپو بود با استفاده از دیپلماسی دست و پا شکسته، ظرفیتی جزئی برای ادعای سیاسی خود ایجاد کند. ذبح اقتصاد در دولت انقدر آشکار بود که هر روز وزاری که نگاه



سقوط سرمایه اجتماعی در اقتصاد

سال‌های پایانی دولتی را سپری می‌کنیم که ۲ بار در آن شاهد پارهای اعتراضات معیشتی در خیابان بودیم، با وجود اینکه این اردوکنشی‌های خیابانی رفته‌رفته توسط برخی طبقات‌های معاند نظام قبضه و به انحراف کشیده شدند اما شروع آنها توسط مردم و به دلیل سیاست‌های اشتباه سیاست‌گذار اقتصادی بود. در سال‌های پس از انقلاب مانند هر کشور دیگری ایران هم شاهد برخی اعتراضات خیابانی بود اما این اعتراضات در سال‌های اخیر به اقتصاد ختم شدند، اتفاقی جدید که کم‌سابقه بوده است. دی‌ماه سال ۹۶ مردم به دلیل سوءاستفاده‌ای که موسسه‌های مالی مجوزدار از بانک مرکزی از آنها کرده بودند راهی خیابان شدند و در آن اسامال هم به گرانی بنزین معترض بودند. جالب اینجاست که در هر دو مورد دولت به معترضان واقعی تضمین می‌داد هیچ ضرری به آنها وارد نمی‌شود. در غائله دی‌ماه ۹۶ بالاترین مسئول بانک کشور به تمام سپرده‌گذاران تضمین می‌داد که پول‌های خود را پس خواهند گرفت. در آبان‌ماه سال جاری هم به معترضان گفته می‌شد پس از گرانی بنزین با تدابیر اتخاذ شده اجازه افزایش قیمت کالاهای مصرفی داده نمی‌شود و حتی این اقدام می‌تواند در راستای توزیع عدالت و حمایت از قشر آسیب‌پذیر باشد اما آنچه مشهود است اینکه مردم هیچ‌کدام از این وعده‌ها را نمی‌پذیرفتند، ثمره چنین دولتی از دست دادن بزرگ‌ترین سرمایه هر دولت و حاکمیت یعنی سرمایه اجتماعی بود. همین بی‌اعتمادی تأثیر خود را در کنش اقتصادی مردم گذاشت. وقتی مردم احساس کردند مسؤولان اقتصادی هیچ برنامه‌ای برای اداره کشور ندارند و هر روز دارایی آنها در حال کاهش است مجبور شدند از تمام بازارهایی که به هر دلیل رابطه مستقیمی با دولت داشتند عبور کنند و به سمت بازارهای غیرمولد که سیاست‌گذاری آنها در خارج از کشور انجام می‌شود بروند. طلا و ارز اولین گزینه‌ها بودند. رفته‌رفته اما این بازارها اشباع شدند. شاید خرید و فروش ارز و سکه صدمه‌ای به بدنه اقتصادی کشور وارد نکند اما برخی سرمایه‌گذاران اساساً عطای فعالیت اقتصادی در ایران را به لقایب بخشیدند، حجم بی‌اعتمادی تا اندازه‌ای بود که گروهی از شهروندان پذیرفتند سرمایه خود را به ترکیه در جنگ داخلی و داعش ببرند اما در کشور نگه ندارند. آمار دقیقی از سرمایه‌گذاری ایرانی‌ها در بازار مسکن و سپرده‌گذاری در بانک‌های ترکیه‌ای موجود نیست اما طبق گفته فاتح جایپاتماز، نماینده «انجمن صاحبان صنایع و کارفرمایان مستقل (موسباید)» کشور ترکیه، ایرانی‌ها رتبه اول سرمایه‌گذاری در بخش مسکن این کشور را دارند. بخش قابل توجهی از این رفتار ناشی از بی‌اعتمادی به وضعیت اقتصادی کشورمان است؛ بی‌اعتمادی‌ای که هر روز در حال تشدید شدن است.

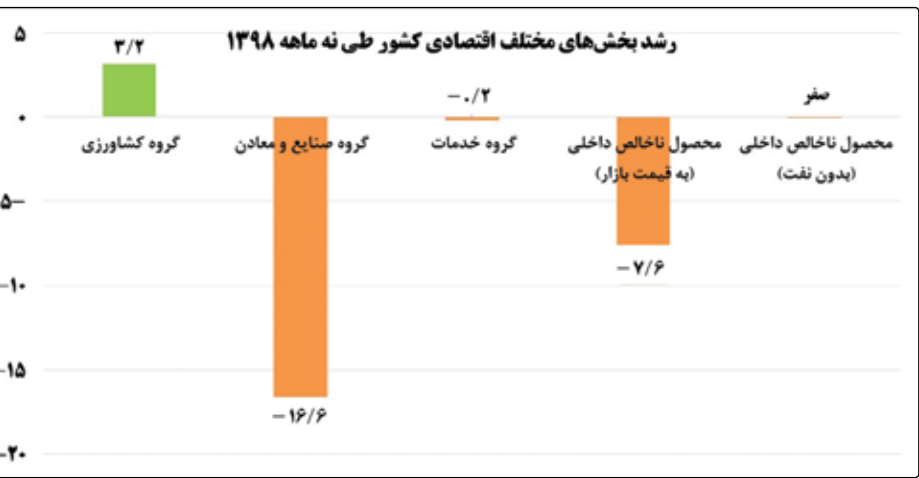
یک گزاره کلی باید بگوییم در سال ۹۸ شاهد سقوط اقتصاد کشور بودیم. گفتنی است هر سقوطی مستلزم اتفاقات و دلایل مسبوق اثر است که این سقوط هم از این موضوع مستثنا نیست. فرآیند سقوط از سال ۹۲ شروع شد و نفس سقوط در سال جاری رخ داد. شاید نام این ویروس را بتوان ویروس بنفش گذاشت.

سقوط مدیریت اقتصادی

حسن روحانی نیمه دی‌ماه سال جاری اظهار نظری کرد که می‌توان آن را خط آخر کتاب حکمرانی اقتصادی دولت تدبیر و امید دانست. وی گفت: «اگر اقتصاددانی بلد است تمام روابط خارجی خراب باشد اما اقتصاد مملکت هیچ دست نخورد به ما هم بگوید». این ادبیات اعتدالی تفکری است که رئیس‌جمهور ۶ سال در زیر لوی آن فعالیت کرده است؛ تفکری که تمام ظرفیت‌های خود را ولایت به خارج می‌داند و هیچ اتکایی به توان داخلی ندارد. دولت تدبیر و امید با همین تفکر ۲ سال اقتصاد کشور را درگیر امضا شدن یا نشدن برجام کرد و ۳ سال دیگر هم در گیر و دار پیدا کردن راه‌های انتقال مالی جایگزین برجام بود. البته حسن روحانی هیچگاه اینچنین شجاعانه طرز فکر خود و اعضای دولت را فریاد نمی‌زد، رئیس‌جمهور ۲۲ فروردین سال ۹۲ گفته بود بدون کاهش تحریم‌ها می‌توان اقتصاد را نجات داد، مشکل از مدیریت است. این بیان روحانی را از یک منظر می‌توان اعتراف وی به شکست سیاست‌های وادادگی در اقتصاد خواند. زمانی وی در چشم مخالفانش می‌نگریست و می‌گفت ما زبان دنیا را بلدیم، حالا باید از او پرسید چرا اینچنین اظهارنظر می‌کند؟ می‌توان این اظهار نظر عجیب روحانی را به مثابه سقوط حکمرانی اقتصادی دانست، شاید اگر بخوایم شفاف‌تر بگوییم رئیس‌جمهور در سخت‌ترین شرایط کشور استعفا می‌خواست خود را اعلام کرد، البته این موضوع چند هفته بعد به صورت علنی در نشست با رسانه‌ها هم مطرح شد و نشان داد روحانی ترسی از بیان این موضوع ندارد.

سقوط تدبیر گذشته

یکی از اتفاقات که پس از خروج آمریکا از برجام در اقتصاد کشور رخ داد، چرخش ۱۸۰ درجه‌ای سیاست‌های دولت در حوزه اقتصاد بود. دولت تا پیش از این تمام دستاوردهای دولت‌های پیشین خود را مردود می‌دانست و هیچ کدام از تذکراتی فراوانی را که کارشناسان اقتصادی به آن می‌دادند، نمی‌پذیرفت. دقیقاً دولت حکم شخصی را داشت که در برابر تمام مشکلات خودش را به خواب زده است و دوست ندارد بیدار شود. فشارهایی که تحریم‌ها به اقتصاد کشور آورد، دولت را مجبور کرد دوباره به سمت تدبیر در اقتصاد برود؛ کاری که در سال‌های اول از آن عمداً فراری بود. برگشت کارت سوخت، هدفمندی یارانه‌ها، طرح شناسه‌دار کردن کالاها، سیاست ارزی و تولید مسکن توسط دولت بخشی از نغی تمام سیاست‌های دولت گذشته بود. مردم با دولتی مواجهند که خودش پایبند به آرا و نظرات خود نیست و نمی‌داند از اقتصاد چه می‌خواهد.

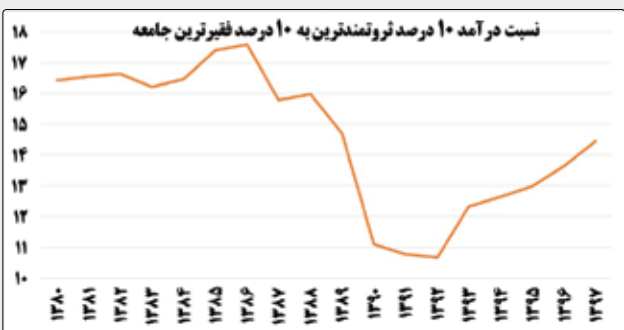
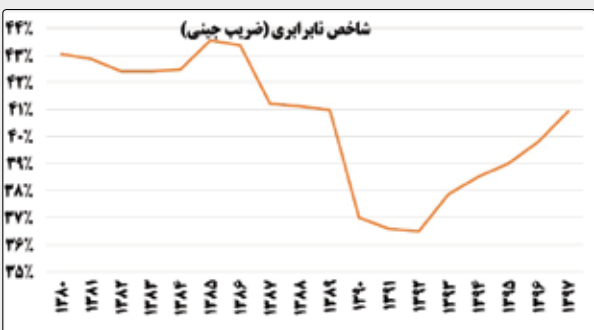


سقوط عدالت اقتصادی

بوده است به طوری که شاخص‌های نابرابری از سال ۸۴ تا ۹۲ با روندی نزولی مواجه شده اما پس از روی کار آمدن دولت تدبیر و امید، شکاف طبقاتی افزایش یافته است. تشدید فاصله طبقاتی در کشور و همزمان افزایش فشارهای اقتصادی به سبب تحریم و البته ناکارآمدی دولت و مجلس فعلی، سبب استقبال مردم از پیشنهاد کارشناسان اقتصادی مبنی بر دریافت هر چه بیشتر مالیات از ثروتمندان شده است. بررسی شاخص‌های نابرابری نشان می‌دهد با وجود بهبود وضعیت نابرابری و کاهش فاصله

حاکمیت گرایش‌های لیبرال بر دولت و بی‌اعتدالی آنها به عدالت اقتصادی باعث شده هر گونه حرکت به سمت دریافت مالیات از ثروتمندان با مقاومت یا حداقل بی‌توجهی آنها مواجه شود. این وضعیت سبب شده طی ۶ سال گذشته، نابرابری اقتصادی در ایران افزایش یابد.

آمارهای مرکز آمار نشان می‌دهد طی حدود ۲۰ سال گذشته، روند نابرابری اقتصادی در کشور کلاماً متناوب از گرایش تفکری و مدیریتی مجلس‌ها بویژه دولت‌ها



اخبار

کاهش ۱۰۰ درصدی تقاضا در بخش خدمات گردشگری و باشگاه‌های ورزشی



دفتر امور اقتصادی و سیاست‌های تجاری وزارت صنعت، معدن و تجارت آثار ویروس کرونا بر کسب و کار ۲۲ رشته صنفی را بررسی کرد که در آن کاهش تقاضا از ۳۵ درصد تا ۱۰۰ درصد مشاهده می‌شود. در این گزارش میزان کاهش تقاضا از زمان شیوع کرونا در کشور برای رسته‌های خدمات گردشگری و باشگاه‌های ورزشی ۱۰۰ درصد، تالارهای پذیرایی، فست‌فود و لبنیات فروشی‌های سنتی ۹۰ درصد و آرایشگران زنانه ۸۵ درصد عنوان شده است.

بر پایه این گزارش، رسته‌های آجیل و خشکبار و رستوران‌داران با کاهش تقاضای ۸۰ درصدی، چلوکبابی‌ها کاهش تقاضای ۷۵ درصدی، پوشاک، شیرینی، شکلات و لوازم خانگی کاهش ۷۰ درصدی و گل و گیاه فروشی، میبلان و دکوراسیون منزل با کاهش ۶۰ درصدی مواجه شدند. همچنین کاهش تقاضا برای رسته‌های کابینت، خدمات فنی (تعمیرات و تاسیسات)، کیف و کفش، آرایشگران مردانه و خیاطان هر یک ۵۰ درصد، خشکشویی‌ها ۴۵ درصد و تاکسی سروس‌ها ۲۵ درصد عنوان شده است.

پرداختی‌های پایان سال به وزارت اقتصاد به آخر اردیبهشت موکول شد



وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: مهلت همه پرداخت‌هایی که باید به وزارت اقتصاد تا آخر سال جاری انجام می‌شد تا ۳۱ اردیبهشت ۹۹ تمدید شد. فرهاد دژپسند در روز جمع خبرنگاران اعلام کرد: صنعت بیمه اخیراً ۳۵۰ میلیارد تومان کمک به بخش بهداشت و درمان انجام داده است. به گفته وی، در بورس تسهیلاتی فراهم شد که مردم بتوانند اوراقی را بخرند و منابعی از این طریق جمع‌آوری شود که صرف امور خیریه برای مقابله با بیماری شود و این هزینه‌ها برای شرکت‌های حقوقی به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته می‌شود.

دژپسند اضافه کرد: بیماری کرونا تأثیر منفی بر کسب‌وکارها داشته است که ما تصمیماتی در گمرک، بیمه‌های بازگاتی، بورس، خزانه کشور و سازمان امور مالیاتی گرفتیم تا به این کسب‌وکارها کمک شود. وی همچنین با بیان اینکه کشور جمهوری اسلامی عضو برخی از نهادهای بین‌المللی است و این نهادها قابلیت‌های دارند، گفت: به عنوان مثال صندوق اوپک، بانک توسعه اسلامی، بانک جهانی و بانک توسعه زیرساخت‌های آسیایی، منابعی دارند که می‌توان از این منابع برای مقابله با این بیماری استفاده کرد.

پرداخت ۶۰ هزار میلیارد تومان اعتبار برای اجرای طرح‌های عمرانی



رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: در سال ۹۸ بیش از ۶۰ هزار میلیارد تومان منابع مالی برای اجرای طرح‌های عمرانی و تملک دارایی‌ها پرداخت شده است.

محمدباقر نوبخت روز گذشته در مراسم امضای ۶ موافقتنامه به ارزش ۱۳ هزار و ۷۳۵ میلیارد ریال و بهره‌برداری از ۳۲۲ ناوگان ریلی جدید به ارزش ۵ هزار و ۷۰۰ میلیارد ریال در شرکت راه‌آهن بیان کرد: زمانی که ما دولت را تحویل گرفتیم ۱۱ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان برای اجرای طرح‌های عمرانی اختصاص یافته بود.

معاون رئیس‌جمهور تصریح کرد: در سال ۹۲ منابع مالی اعتبار اجرای طرح‌های عمرانی کشور به ۲۲ هزار میلیارد تومان افزایش یافت و سال گذشته با وجود تحریم‌های ظالمانه ۴۲ هزار میلیارد تومان برای اجرای طرح‌های عمرانی اختصاص یافت و امسال نیز با وجود حوادث غیر مترقبه و تحریم‌های بی‌سابقه و ظالمانه در کشور، موفق شدیم ۶۰ هزار میلیارد تومان به اجرای طرح‌های عمرانی اختصاص دهیم.

رئیس سازمان برنامه و بودجه با بیان اینکه تاکنون شدیدترین تحریم‌های استکبار، نفت در برابر غذا بوده است، تأکید کرد: در ۲ سال اخیر دشمنان تحریم‌های بی‌سابقه‌ای را بر ملت بزرگ ایران تحمیل کردند اما با تلاش مضاعف اراده ما دور زدن تحریم‌های بی‌سابقه استکبار جهانی است. نوبخت با اشاره به اینکه دولت بر سر پیمان خود برای افتتاح آزادراه تهران - شمال و آزاد راه همت - کرج تا پایان سال جاری باقی ماند و آن را عملیاتی کرد، افزود: همزمان با افتتاح چندین پروژه عمرانی با استفاده از ظرفیت‌های قانونی تبصره ۱۸ قانون بودجه در ۹ ماهه امسال بیش از ۸۰۰ هزار شغل در کشور ایجاد شد.